

normalt ikke overskrives, og indføres de, vil det vise sig at være nødvendigt, at den Arbejder, som arbejder mere end 10 Timer og altså overtræder denne Lov, ogsaa maatte sammen med den Arbejdsgiver, der urettelig anvender ham, komme i Ansvar derfor. Thi det kan dog vist ikke være de ærede Forslagsstilleres Mening, at voksne mandlige Arbejdere skulle stilles lige med Børn og unge Mennesker, saaledes at kun Arbejdsgiveren og ikke Arbejderne, de mindreårige Arbejdere, komme i Ansvar, naar Loven overtrædes. I det hele taget var det vist bedre, om de 10 Timer havde været borte, thi denne Bestemmelse faar jo ingen praktisk Betydning, selv om Loven bliver vedtagen. Der foreligger jo Udtalelser derom fra de ærede Forslagsstilleres egen Side. Derimod er Spørgsmaalets teoretiske Bestaaenhed overordentlig vidtrækkende. Hvad nu § 2 angaar, kommer jeg en hel Del lettere fra den, thi jeg kan ikke se rettere end, at de ærede Forslagsstillere kunne sætte en Strøg over hele denne Paragraf, den har slet ikke nogen som helst Genstand. Det skal interesse mig at blive oplyst om det modsatte, men jeg vil foreløbig bede ærede Medlemmer om at tage Forslaget i Haanden og se, at i § 1 staar, at Bestemmelserne i denne gælder for de af Entreprenører antagne Arbejdere, og saa staar der i § 2, at hvor Entreprenørerne selv udføre Arbejdet, gælder denne Lov ikke. Man vil derefter vist være enig med mig i, at § 2 er ganske unødvendig; thi naar denne Lov overhovedet kun gælder for Arbejdere, der ere antagne af Entreprenørerne, behøver man jo ikke at sige, at hvor der ikke er antaget nogen Arbejder af Entreprenørerne gælder Loven ikke. Og den øvrige Del af § 2 udtaler netop, at naar den eller de Entreprenører, som have overtaget et Arbejde med Forpligtelse til ved deres eget personlige Arbejde at udføre Arbejdet, forhindres i at opfylde denne Forpligtelse og af den Grund antage Arbejdere, saa skulle for disse Arbejdere Bestemmelserne i § 1 overholdes. Men dette er jo en Selvfølge, thi da bliver det jo netop Entreprenøren, der har antaget Arbejdere. Jeg har tænkt en hel Del paa, hvad den Paragraf egentlig havde at sige; thi ved Udtrykket „egen Arbejdskraft“ kunde der maatte forstås — og det er maaske bleven forstået af nogle af Tingets ærede Medlemmer saaledes — at det var Entreprenørens egen Arbejdsstyrke. Men det fremgaar klart senere, at dette er ikke Meningen og at det er deres eget personlige Arbejde, personlige Ydelse, der menes. Naar en Arbejder ogsaa tager et

Arbejde i Entreprise, skal han have Lov til at arbejde for den Betaling og i den Tid, han vil, men faar han Forsald og engagerer en anden Mand til at gøre det paa sine Begne, da skal han have Statens eller Kommunens Udtalelse om, at den Pris, han betaler den anden, er passende, og denne maa da kun arbejde 10 Timer. Hvad § 3 angaar, har jo den højtærede Minister allerede gjort opmærksom paa den Mærkelighed, at vi altsaa nu skulle komme derhen at stille hele det interessante Spørgsmaal om Brud paa Arbejdskontrakter, om jeg saa maa sige, paa Hovedet. Det er vistnok bekendt for mange her i Salen, at indtil vi fik Næringsfrihed her i Landet, var Brud paa Arbejdskontrakter Genstand for Paatale fra det offentlige, paa den Maade, at naar en Arbejder brød sin Kontrakt, kom han i Straf, og ved „Sammenvottelser“ kunde Hovedmændene komme i Fængsel, medens derimod Arbejdsgiveren, naar han brød sin Kontrakt, kun skulde betale Arbejderens Erstatning for den Arbejds løn, som han var gaet glip af. Dette vil sige, at Forholdet var ulige for de 2 Parter i Henhold til den gamle Opfattelse af Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, mellem Mester og Svend, som et Underordningsforhold, et Tjenesteforhold. Der var en Forordning af Aaret 1800, der bestemte dette for Kjøbenhavn, og den blev endnu 30 Aar efter udvidet til at gælde ogsaa for Aabstæderne. Den er ikke bleven formelt ophævet, men den er naturligvis nu ubrugelig. Forholdet er jo efter Sagens Bestaaenhed, efter hele den politiske og borgerlige Ligefærdighed nu saaledes, at Arbejdsgiver og Arbejder, hvad enten den ene eller den anden bryder Kontrakten, ere underkastede samme Billaar. For nærværende Tid er Ligefærdigheden, som den højtærede Minister fremhævede, saaledes, at de maa stævne hinanden, bevise deres Stæde, fordrø Stadeserstatning og se, om de kunne faa deres Tilgodehavende, naar de have bevist dets Stærkelse. Der har ganske vist i de senere Aar rejst sig Stemmer, ikke for at gøre Forholdet ulige for de to Parter, men for at gøre det lige paa en anden Maade, nemlig saaledes, at begge Parter, naar de brød Kontrakten, skulde være lialdne offentligretligt Ansvar. Man har sagt, at de store Strejker og Lock-out'erne vare offentlige Kalamiteter, at den offentlige Retsbevidsthed krænkedes ved disse store Juristretter i Arbejdslivet, saa at der kunde være Anledning til at træffe den Bestemmelse, at herefter saadanne store Arbejdsstandsninger ikke skulde være Genstand for privat Søgmaal fra den Part's Side, som sølte sig forurettet,